

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

WMO JURISPRUDENTIE 2010 (JANUARI TOT JULI)

We zien dat de Centrale Raad en de lagere rechters in 2010 blijven hameren op zorgvuldig onderzoek. Talloos zijn de uitspraken waarbij de gemeente zijn huiswerk over moet doen. Helaas komt de Raad daardoor vaak nog niet tot uitspraken waaruit blijkt tot hoe ver de compensatieplicht reikt. In hoeverre moet bijvoorbeeld rekening gehouden worden met behoeften van de aanvrager ?

Verder blijkt: Algemene regels hanteren mag best, maar in het individuele geval moet sprake zijn van maatwerk en zondig dus van afwijking van die algemene regels.

Het wachten is nog op een uitspraak van de Centrale Raad over de delegatiebevoegdheid van de gemeenteraad naar het College inzake de eigen bijdragen (nog steeds zijn er tegenstrijdige uitspraken van lagere rechters); door rechtbanken is weer uitgesproken dat geen besparingsbijdrage gevraagd mag worden, zodat gemeenten er wijs aan doen in plaats daarvan eigen bijdragen te vragen en ook de (bovenwettelijke?) sportvoorzieningen hangen nog steeds boven de markt. Daarop aansluitend is ook de vraag hoe het volgens de rechter onder de Wmo zit met het (onder de Wvg bovenwettelijke) bezoekbaar maken van een woning.

Hieronder volgt een selectie uit de uitspraken van de Centrale Raad en een enkele rechtbankuitspraak.

Wat betreft de **omvang van de groep compensatiegerechtigden** is duidelijk uitgesproken (CR 20/01/2010 Utrecht BL1684) dat deze ruimer is dan de groep gehandicapten zoals de Wvg die kende. *...De Raad ontleent aan de wetsgeschiedenis ... het volgende:*

"Wat precies verstaan moet worden onder "mensen met een beperking" is vooral van belang voor het beleidsterrein in artikel 1, eerste lid, onder g, onderdeel 6°. De regering gaat in het kader van dit wetsvoorstel uit van mensen met een somatische, psychogeriatrische of psychiatrische of anderszins chronische psychische aandoening of beperking, of een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke handicap. Het gaat hier in alle gevallen om kenmerken van de persoon. Men is bijvoorbeeld door ouderdom slecht ter been geworden, is van kinds af aan zintuiglijk gehandicapt, of heeft door ziekte of door een ongeval een of meer lichaamsfuncties verloren. (...)

.....nu het blijken de wetsgeschiedenis niet alleen gaat om 'ziekte of gebrek', maar om alle kenmerken van de persoon, waaronder bijvoorbeeld begrepen moet worden ouderdom.

De plicht tot **goede voorlichting over het pgb en de eigen bijdragen** is wederom benadrukt (CR 12/05/201 NW Fryslan BM7476)

...De Raad is voorts van oordeel dat het besluit van de Dienst om aan appellant ... een scootmobiel in bruikleen te verstrekken - onder oplegging van een eigen bijdrage - niet berust op een zorgvuldig onderzoek naar de relevante feiten en omstandigheden. Het had op de weg van de Dienst gelegen om appellant omtrent de voorhanden alternatieven te informeren, zodat appellant zelf zijn keuze had kunnen bepalen. Aan appellant is bijvoorbeeld niet tijdig tevoren de vraag voorgelegd of hij in plaats van een verstrekking in natura in aanmerking zou willen komen voor een persoonsgebonden budget en of hij prijs stelt op (voortzetting van) een vervoersvoorziening, waarvoor anders dan voorheen een eigen bijdrage verschuldigd zal zijn.

Bij het bepalen van **de omvang van de huishoudelijke hulp** (CR 23/06/2010 Zoetermeer BN0785) is de gemeente gehouden de eigen normen uit het verstrekkingenboek toe te passen

....Het College heeft zich onder verwijzing naar het advies van ... op het standpunt gesteld dat appellant en zijn echtgenote licht huishoudelijk werk kunnen verrichten. De Raad stelt verder vast dat het advies van Van der Ham geen onderbouwing bevat van de conclusie dat appellant, anders dan geconcludeerd was in het eveneens in het kader van de Wmo opgestelde advies van CIZ van 7 juni

2007, in staat geacht wordt tot het verrichten van licht huishoudelijk werk. Naar het oordeel van de Raad is het besluit van 6 juni 2008 in zoverre ondeugdelijk gemotiveerd.

En

...dat in verband met de aanwezigheid van twee jonge kinderen de indicatie voor huishoudelijke hulp met 1 uur is opgehoogd. Ter zitting kon niet worden toegelicht waarom in afwijking van het bepaalde in bijlage 3 van het Verstrekkingenboek de aanwezigheid van jonge kinderen en COPD-problematiek niet heeft geleid tot het indiceren van een hogere klasse. Ook op deze grond is het besluit van 6 juni 2008 ondeugdelijk gemotiveerd.

Ook als het om de **maaltijden** gaat moet de gemeente terdege nagaan of betrokkene wel in staat is van een voorliggende voorziening gebruik te maken (CR03/02/2010 Sittard-Geleen BL9455) Dit sluit aan op bestaande AWBZ-jurisprudentie. En wat betreft de benodigde tijd is hetgeen in de eigen beleidsregels staat doorslaggevend:

....De Raad is van oordeel dat aan de verklaring van de behandelend chirurg ... in dit geval doorslaggevende betekenis toekomt. Deze heeft verklaard dat hem bij opname in het ziekenhuis en later bij poliklinische bezoeken gebleken is dat het appellante fysiek niet mogelijk is om kant-en-klaar maaltijden tot zich te nemen

De Raad stelt vast dat ingevolge het beleid van het College 30 minuten per dag wordt geïndiceerd voor de bereiding van warme maaltijden.

De dreigende overbelasting van **mantelzorgers** in relatie tot de gebruikelijke zorg bij de HH en de uitruil met persoonlijke verzorging kwam ook aan de orde (CR06/04/2010 Zoetermeer BL9930). Kern is dat werken als persoonlijk verzorger met een AWBZ-pgb net zo beoordeeld moet worden als werk buiten de deur, zeker als de partner zijn oorspronkelijke werk voor een deel heeft opgezegd.

... De Raad stelt vast dat het College heeft afgezien van een onderzoek naar de mogelijkheden van de echtgenoot van betrokkene om de huishoudelijke werkzaamheden te verrichten, omdat het zich op het standpunt stelt dat in het geval er sprake is van dreigende overbelasting de echtgenoot die overbelasting kan voorkomen door zijn werkzaamheden in het kader van de AWBZ-zorg voor zijn echtgenote terug te brengen en deze door externe zorgverleners te laten verrichten.

En

...Naar het oordeel van de Raad heeft het College zich in redelijkheid niet op het standpunt kunnen stellen dat de echtgenoot van betrokkene zijn betaalde AWBZ-werkzaamheden geheel of gedeeltelijk zou moeten beëindigen. Niet valt in te zien waarom dit wel zou moeten gelden voor de werkzaamheden die uit een PGB worden betaald en niet voor andere betaalde werkzaamheden. De Raad heeft voorts in aanmerking genomen dat de echtgenoot een deel van zijn werkzaamheden als bakker juist beëindigd om zijn echtgenote te kunnen verzorgen. Bovendien is het College voorbijgegaan aan het belang dat betrokkene heeft bij hulp van haar echtgenoot, nu zij zorg nodig heeft op onregelmatige tijdstippen, waardoor het regelen van externe hulp volgens betrokkene niet te realiseren valt.

Op het gebied van **medisch vervoer** is (CR 12/01/2010 Delft BL4037) aangesloten bij de Wvg-uitspraak van vorig jaar, zodat vaststaat dat gemeenten zonodig bij een aanvraag om vervoerskilometers en/of geld daarvoor in ieder geval moeten nagaan waar het precies omgaat:

....Voor wat betreft de kosten van het medisch vervoer overweegt de Raad dat de op dit aspect betreffende hebbende jurisprudentie, die onder de Wvg tot stand is gekomen (de Raad wijst in dit verband op de uitspraak van 28 januari 2009, LJN BH4270), evenzeer geldt onder de Wmo.

De **financiële vervoersvergoeding** hoeft echter niet zo hoog te zijn, dat daaruit de eigen auto gefinancierd kan worden. Ook gaat het in principe alleen om het lokale vervoer. (CR 23/6/2010 Utrecht BN0775)

...De Raad stelt voorop dat de compensatieplicht betrekking heeft op het zich lokaal verplaatsen. Dit betekent dat aan de aanwezigheid van voor de betrokkene belangrijke bovenregionale contacten op zichzelf geen, dan wel slechts in bijzondere situaties een beslissende betekenis toekomt.

En

...Het feit dat appellante stelt door de korting op haar financiële tegemoetkoming in de vervoerskosten niet meer in staat te zijn haar auto te financieren, kan aan het voorgaande niet afdoen. De toepasselijke regelgeving verplicht het College niet te voorzien in de financiering van haar eigen auto.

Het primaat van de verhuizing blijft ook tot procedures leiden. Mag dat van iemand gevraagd worden gezien zijn persoonlijke omstandigheden met mantelzorgers in de buurt ?(Rb Almelo 27/01/2010 Losser BL1671)

.. Vast is komen te staan dat sprake is van een zeer bijzondere en ernstige medische situatie.

En

Het betreft een woning aan de ... Beoordeeld dient te worden of verweerder, zonder afbreuk te doen aan het in de Wmo neergelegde compensatiebeginsel, in het onderhavige geval invulling had mogen geven aan het verhuisprimaat door verzoekster de betreffende woning aan te bieden.

En

...Hoewel .. het strikt genomen in het kader van de behandeling van de onderhavige zaak niet meer aan de orde hoeft te komen, merkt de voorzieningenrechter op dat, nog afgezien van de indelings- en maatvoeringsproblemen van de woning, bij de afweging of G. voldoende wordt gecompenseerd in de beperkingen die hij ondervindt in zijn zelfredzaamheid en zijn maatschappelijke participatie nog andere aspecten een rol spelen. Eén daarvan is het feit dat er intensieve mantelzorg wordt verleend. Verweerder heeft naar het oordeel van de voorzieningenrechter onvoldoende gewicht toegekend aan de door oma, tante en de buurt geboden mantelzorg. De wijze waarop de mantelzorg thans wordt verleend staat of valt met de zeer geringe afstand waarop de mantelzorgers woonachtig zijn. Daardoor kunnen ze zonodig meerdere keren per dag bijspringen, zowel in de zorg of opvang van G. als van de andere kinderen uit het gezin, zodat verzoekster haar handen vrij heeft voor G.. Ook al betekent verhuizing naar L. slechts een verhuizing van zo'n 3,5 à 4 kilometer, in de onderhavige context vormt deze relatief geringe afstand een dermate grote hindernis, dat daardoor de niet afdwingbare mantelzorg op losse schroeven komt te staan.

Maar **verhuizen** vanwege de buurt van een op zich geschikte woning naar een andere opnieuw **geschikt** te maken woning hoeft de gemeente toch ook niet voor zijn rekening te nemen (CR 26/05/2010 Etten-Leur BM7994). Opmerkelijk in deze uitspraak is wel dat de psychosociale gronden om te verhuizen niet aan de orde komen.

...Uit de gedingstukken blijkt dat appellant op 15 juli 2005 het College schriftelijk te kennen heeft gegeven dat hij is verhuisd in verband met de vele jongeren die in de buurt woonden en wegens criminaliteit en dat hij de woning verder als te klein en ongezellig beschouwde, daarmee is echter niet gegeven dat de woning aan [adres 1] niet voor appellant geschikt was vanwege zijn medische beperkingen en noodzakelijke hulpmiddelen. De Raad merkt in dit verband nog op dat appellant op de hoorzitting van 18 oktober 2007 heeft aangegeven dat hij voor wat betreft de keuken op zijn oude adres goed zat.

Bij beschikbaarheid van een adequate makkelijk aan te passen woning mag een gemeente voorbij gaan aan de wens van betrokkene een andere woning te betrekken met hogere **verbouwingkosten**. Slechts vergoeding van de theoretische verbouwingkosten (goedkoopst-adequaat c.q. goedkoopst-compenserend) is dan aan de orde (CR 04/07/2010 Winterswijk BN0744) . Dit weliswaar een Wvg-zaak, maar dit uitgangspunt staat ook onder de Wmo.

...Naar het oordeel van de Raad bestaat er voorts voldoende grondslag voor het standpunt van het College dat een generatiewoning van het plan Huininkhof een voor appellant geschikte woning is, indien enkele deuren door schuifdeuren en/of draaideurautomaten worden vervangen en de badkamer wordt voorzien van antislip vloertegels, twee opklapbare toiletbeugels, een opklapbaar douchezitje, een paar handgrepen en een onderrijdbare wastafel. De Raad hecht daarbij met name betekenis aan de door het College in hoger beroep overgelegde plattegrond van een generatiewoning. Op die plattegrond zijn bewegingsroutes, draaicirkels voor een handbewogen rolstoel en de mogelijkheden voor appellant om zijn rollator, scootmobiel en rolstoel te stallen ingetekend.

De hoogte van het **pgb voor een scootmobiel** mag vastgesteld worden op het contractbedrag van de gemeente (RB Amsterdam 09/06/2010 BN2423) Op de catalogus prijs krijgt de gemeente 30% korting bij de firma Welzorg. En dat is ook genoeg voor het pgb.

...Verweerder heeft zich, onweersproken, op het standpunt gesteld dat eiseres met het uiteindelijk toegekende pgb van € 7.836,82 in elk geval bij Welzorg een adequate voorziening, te weten de Trophy 6, heeft kunnen kopen. Daarmee heeft verweerder uitvoering gegeven aan artikel 27, tweede lid, van de Nadere regels, omdat het bedrag voor het pgb overeenkomt met de gemeentelijke uitgave voor de voorziening in natura. Nu verweerder daarmee ook aannemelijk heeft gemaakt dat eiseres met dit pgb ook zelf de noodzakelijke voorziening heeft kunnen kopen – al was dit maar bij Welzorg, heeft verweerder aan eiseres een zodanig persoonsgebonden budget aangeboden dat eiseres in staat was om ook in kwalitatieve zin een met een voorziening in natura vergelijkbare voorziening in te

kopen. Verweerder heeft daarmee voldaan aan de op hem op grond van artikel 6, eerste lid, van de Wmo rustende verplichting een met een voorziening in natura vergelijkbaar en toereikend pgb aan te bieden.

Elektrische deurdrangers in een appartementencomplex zijn een individuele voorziening, waarvoor dus een eigen bijdrage gevraagd kan worden, ook al betaalt VVE mee aan de kosten. (Rb Groningen sector kanton Haren 29/04/2009 BL5703)

...Zonder haar handicap zou de plaatsing achterwege zijn gebleven. Dit wijst dan ook op een individuele voorziening ten behoeve van A. Dat daarvan sprake is, volgt ook uit de omstandigheid dat de WMO - evenals voorheen de WVG - voor een dergelijke voorziening voorziet in een financiële tegemoetkoming. Dat de deurdrangers in de gemeenschappelijke ruimten zijn geplaatst, maakt naar het oordeel van de kantonrechter niet zondermeer dat hier sprake is van een gemeenschappelijke voorziening. Weliswaar maken ook de andere bewoners van het appartementencomplex gebruik van de elektronische deurdrangers, maar ook dat leidt naar het oordeel van de kantonrechter niet tot bedoelde gemeenschappelijkheid.

Tot slot heeft de Rechtbank Leeuwarden uitgesproken dat iemand die een vervoersvoorziening heeft op grond van de Wmo voor de meerkosten van de **eigen auto** geen beroep op de **Wwb** kan doen (Rb Leeuwarden 06/04/2010 Smallingerland BM0048)

Verweerder heeft bij het bestreden besluit overwogen dat de Wmo in beginsel als een toereikende en passende voorliggende voorziening moet worden aangemerkt. Concreet betekent dit dat als de Wmo oproept een bepaalde voorziening aan te bieden, de kosten hiervan niet kunnen worden vergoed op grond van de WWB. Uit de toegekende tegemoetkoming in de autokosten op grond van de Wmo kan geen medische noodzaak voor het gebruik van de eigen auto voor eiseres worden afgeleid. Bij de toekenning wordt de betrokkene de keuze gelaten tussen een vergoeding voor taxivervoer, een vergoeding voor vervoer door derden/eigen auto of een combinatie van deze beide voorzieningen. Eiseres heeft gekozen voor een vergoeding voor het gebruik van haar eigen auto.

En

.... Eiseres kan derhalve een beroep doen op een voorliggende voorziening die naar haar aard en doel als passend en toereikend is aan te merken. Verweerder heeft voorts overwogen dat artikel 16, eerste lid, van de WWB de mogelijkheid biedt om in afwijking van het bepaalde in artikel 15, eerste lid, van de WWB de gevraagde bijstand te verlenen, indien, gelet op alle omstandigheden, daartoe zeer dringende redenen noodzaken. Nu in het geval van eiseres geen sprake is van een acute noodsituatie en evenmin van een situatie dat de behoeftige omstandigheden waarin zij verkeert op geen enkele andere wijze zijn te verhelpen, is er geen dringende noodzaak tot het verlenen van bijzondere bijstand.